

Akif ile

Bu anlatıdaki bütün kişiler gerçektir, hassaten hayali değildir

Arkadaşların işyerlerini ziyaret etmek onlarla sohbet etmek keyiflidir. Hele Sultanahmet civarında isen uğrayacak bir çok kapı bulabilirsiniz. Yayınevleri ve reklam ajansları bunların en başında yer alan buluşma mekanlarıdır. Çünkü işlerinin nevi gereği görüş alışverişinde bulunmak, tartışmak, analizler ve değerlendirmeler yapmak zaten iş süreçlerinin doğal bir parçasıdır.

Peyami Gürel

O gün, cumartesi idi sanırım, önemli bir yayınevini ziyarete gidip yeni çıkan kitaplara bir bakayım istiyordum. Kapıdan girip yayınlanan kitapların teşhir edildiği salona geçtim. Salonda birkaç kişi daha vardı. Klasik eserlerden ziyade günün meselelerine ışık tutmaya çalışan kitaplar yayınladığı için özellikle genç okurlar tarafından rağbet gören bir istasyon sayılırdı burası. Daha bir iki kitabı kaçırmıştı ki arkadan bir selam ulaştı. Dönüp selama canı gönülden karşılık verdiği kişi yayınevini ortaklarından biri idi. Ayak üstü hatır sorma faslından sonra çay içip sohbet faslına dönüşeceği anlaşılabilir durum, arkadaşları toplantı odasına doğru yönlenmişti.

Koridordan geçerken kapısı açık bir odada çalışan arkadaşına seslendi yayıncı.

-Akif, müsaitsen toplantı odasına geçiyorum. Çay içeceğiz, kaynatırız azıcık.

Olur anlamında hafif tebessüm eden Akif, masadaki çalışmasına ara vermeye çalışırken odaya geçmişti onlar. Sade koltuklu ve üstü

taslaklar ve tashihe hazır hale getirilmiş sayfa- larla dolu olan sehpa itina ile toplanıp çaylara yer açıldı. Mazallah dökülür mükülür onca emek zayi olur endişesi, kitapların hazırlık safhasında bile itina ile korunması gerektiğini belirtiyordu. Her ne kadar yeni bilgisayarlar işi kolaylaştırmıştı ama yine de notlar elle hazırlanıyordu. Öyle büyük dosyaları mail ile gönderme dönemine henüz gelinmemişti. Önce çaylar geldi. Çok geçmeden Akif odaya elinde bir fırından alındığı anlaşılabilir ve leziz bir koku yayan bir paketle girdi ve hafif perdeden bir sesle:

- Çayla atıştırırız, deyip sehpanın üzerine koydu. Paltosunu arkadaşları sandalyenin üzerine çıkarıp koyarken yayıncı dostumuz:

- Akif, Peyami ile tanıştırayım seni. Hem vakıf işleri ile uğraşılıyor hem de sanat yönü var onun. Akif de yayınevi editörümüz, dedi. Akif:

- Ben Peyami'yi vakıfta görüyorum ama bir araya gelme fırsatımız olmamıştı, hoş oldu, dedi.

Evet hoş olmuştu. Peyami de Akif'in çalışmalarını izlediğini ama tanışmanın bugünün nasibi olduğunu beyan etti. Paketi açmak yayıncı dos-

Fotograf: Hasan Ali Yildirim arşivinden

Fotoğraf: Akif Emre arşivinden

tumuzun görevi gibiydi. Taze poğaçaların kokusu odayı dolaşmaya başladığında çaylardan ilk yudumlar alınmıştı bile. Akif ve Peyami sazı ellerine almıştı. Biraz vakıftaki çalışmalarından konuştular. Toplumdaki zihinsel ve kültürel seviyenin nasıl geliştirilebileceği ve katkı sağlanabileceği üzerine köşelere dokundular.

Bir fasıl çay daha geldi. Yeni buluşmalarına rağmen uzun zamandır konuşmadıkları meseleleri masaya yatıran iki dost gibiydiler sanki. Bulutlu ve yarı karanlık öğleden sonrası akşama doğru yetişmeye çalışırken, sözlerin bakiyeye kalması gerektiğini hissedip durdular. Ama mola verilmiş gibi.

Dışarıya çıktığında Peyami, Akif'in karşısındaki kişilerin konularına odaklandığını ve onlar üzerinde konuşmayı daha çok sevdiğini düşündü. Yayın dünyası hakkında hemen hemen hiç konuşmamışlardı. Yıllarca süren arkadaşlıklarında bunun Akif'in en önemli özelliklerinden biri olduğunu anlayacaktı.

Zaman zaman vakıfta bir araya gelip sohbetlerine devam ettiler. Birlikte yemek yediler. Gezinti de yaptılar. Ve çokça sohbet ettiler, sanki memleketin bütün konuları sırtlarındaydı ve bunları teker teker ele alıyorlardı. Karşılıklı birbirlerini anlamaya başlamaktan tanımaya doğru seyrediyorlardı. Peyami için Akif, dingin, sakin heyecanlarını dışa vurmayan, donanımını yerli yerince kullanan biri, Akif için Peyami, farklı bir siyasi kültürden gelen ve zihin kıvraklığını acele etmeden kullanan ama enerjisini rahatlıkla sergileyen biriydi. Ve elbette birbirlerini tanımalarını kolaylaştıran en temel unsur ikisinin de samimi olmalarıydı.

Peyami bu arada sanat çalışmalarının yanı sıra bir sanat galerisi açma hazırlığı içindeydi. Bir çok sanat galerisi vardı piyasada ama bu toplumun kadim değer ve birikimlerine kapı aralayan bir sanat galerisi yoktu. Bir ilk olacaktı. Hem çağdaş söylem ve sözlere ve hem de geleceğin birikimlerine açık bir kavşak noktası olsun istiyordu Peyami.

En klişe enstantaneleri beşinci kattaki geniş ofis penceresinden dışarıya bakarak sohbet etmeleriydi. Akif ellerini arkada tutuşturmuş ve Peyami ellerini hareket ettirerek konuşurlarken.

Galeri açıldı ve ilk sergilerine başladı. Bu süreçte sık sık istişare etmelerine rağmen Akif'in davranışlarında bir durgunluk, bir moral düşüklüğü seziyordu Peyami. Akif ne kadar duygularını dışa vurmayan biri olsa da fark ediliyordu bu durum.

O gün, galeride buluştuklarında yavaş yavaş akşam karanlığı basmaya başlamıştı. Sessiz ve düşünceliydi Akif.

- Bu ne hal Akif, ne yapayım neşen yerine gelsin diye, mantı mı açayım ?

dedi Peyami, Akif'in Kayseri'li oluşuna dokunarak. Ciddiye almış gibi yanıtladı Akif

- O kadar küçük küçük yapabilecek misin?

- Eh yani, denerim

-Ya Peyami, okunuyor, yazılıyor, çiziliyor ama ne bileyim bir şeyler yanlış oluyor gibi,

diye lafa başlayan Akif o ana kadar Peyami'nin hiç gözlemlemediği bir heyecan ile sanki içini iyice açarak insanların denizsizliğinden, verilen sözlerin tutulmamasından, dünya hesapları peşinde koşuşturmalarından, saygısızlıklarından bahsediyor ve saydırıp gidiyordu...

Belli ki bir şeyler canını çok sıkıyordu Akif'in. Çünkü o eksiklere ve hatalara değinir ama adres göstermezdi. Kaşlarının kalktığı ve gözlerinin kısıldığı zamanlar olurdu ama kılıcını çekmezdi. Hassasiyeti ve derinliği bunlara el vermezdi çünkü

Belli ki çok canı sıkılmıştı çok...

Peyami Akif'in bir durulma anında, anlattıkları hakkında kendi görüşlerini iletme gerek duymaksızın hamlesini yaptı.

- Bak Akif, burası senin yerin, istediğin gibi çalışmalarını sürdürebilirsin. Hem kafanı dinlemiş olursun hem de bana yardımcı olmuş olursun. Ne dersin ?

Ucu düşünmeye pek fırsat barındırmayan bir riski içeriyordu hamle. Lakin, Akif'in düşünceli bir şekilde oturduğu ve teşekkür ettiği hamlenin işe yaradığını gösteriyordu. Çünkü ikisi de yaşamın evet ve hayırlardan oluşmadığının farkındaydı.

Artık sabah kahvaltısından akşam geç saatlere kadar aynı çatı altındaydılar. Akif kendi çalışmalarını sürdürüyor ama aynı zamanda galeri faaliyetlerine destek veriyor, Peyami'de kendisinininkilerin yanı sıra Akif'in çalışmalarına katkı sağlamaya çalışıyordu.

Daha önce sürdürülen sosyal, siyasal, kültürel sohbetler devam ediyordu elbette ancak eksen biraz farklılaşmıştı sanki. Ahlak ve psikoloji, insanın kendini ele alış biçimleri daha temelli bir hal aldı.

En klişe enstantaneleri beşinci kattaki geniş ofis penceresinden dışarıya bakarak sohbet etmeleriydi. Akif ellerini arkada tutuşturmuş ve Peyami ellerini hareket ettirerek konuşurlarken.

Yıllar geçti, farklı yollar açıldı önlerinde. Ama onlar sanki hep o pencerenin önünde sohbetlerine devam etti.

Umarız bir gün, Peyami bir tablosu aracılığı ile bizim de bu sahneye şahitlik edebilmemize imkan sağlar olacak.